

ОҢТҮСТИК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы «Балалар хирургиясы» пәні бойынша тәжірибелік сабак методикалық ұсынысы	044-038/11 36 беттің 1беті

ТӘЖІРИБЕЛІК САБАҚТАРҒА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

Пәні: «Балалар хирургиясы»

Пән коды: ВН 4305

ББ атауы: 6B10102 «Педиатрия»

Оқу сағаттарының/кредиттердің қолемі: 180 сағат (6 кредит)

Оқу курсы мен семестрі: 4 курс, VII семестр

Тәжірибелік (семинарлық және зертханалық) сабактар: 45

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11
«Балалар аурулары негізі» пәні бойынша тәжірибелік сабак методикалық ұснынысы	2 беті 36беттін

Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар «Балалар хирургиясы» пәнінің жұмыс оку бағдарламасына (силлабус) сәйкес әзірленген және кафедра мәжілісінде талқыланды.

Хаттама № 11 « 23 » 06 2023ж

Каф.менгерушісі, PhD

К.С.Кемельбеков

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11 3 беті 36беттін

№1

1. Тақырыбы: Балалардағы жіті аппендициттің ерекшеліктері. Перитонит.

2. Мақсаты: Әр түрлі жастағы балалардағы жедел аппендициттің ерекшеліктерін зерттеу. Балалардағы этиологиясы, патогенезі, клиникалық белгілері, аппендицит пен перитониттің дифференциалды диагнозы. Клиникалық хаттамаларға сәйкес емдеу.

3. Оқыту міндеттері:

Студент біліүі керек:

- Жедел аппендициттің (ЖА) этиологиясы мен потогенезін;
- ЖА даму жиілігіне әсер ететін баланың анатомиялық және физиологиялық ерекшеліктерін;
- З жасқа дейінге балаларда ЖА клиникалық көрінісінің ерекшеліктері;
- Әр түрлі жастағы балалардағы ЖА клиникалық белгілерінің ерекшеліктері;
- Өсіндінің орналасуына байланысты ЖА клиникалық көрінісін;
- Балаларда ЖА анықтаудың зертханалық-аспаптық зерттеу алгоритмі;
- ЖА дифференциалды диагностикасы;
- ЖА клиникалық хаттамаларына сәйкес жүргізу және емдеу алгоритмі.
- Перитониттің этиологиясы мен потогенезін;
- Әр түрлі жастағы балалардағы перитониттің клиникалық белгілерінің ерекшеліктері;
- Балаларда перитонитті анықтаудың зертханалық-аспаптық зерттеу алгоритмі;
- Перитониттің дифференциалды диагностикасы.
- Перитониттің клиникалық хаттамаларына сәйкес жүргізу және емдеу алгоритмінің әдістерін атаңыз

Студент істей алуы керек:

- жедел іш симптомдары бар науқас балаға сұрастыруды жүргізу, шағымдарын анықтау: ауырсыну, мәжбүрлі қалып, дene қызының көтерілуі және т.б.
- тері жамылғы түсіне, іш қуысы формасына, оның симметриялығына, тыныс алу актісіне қатысуына, іш қуысының деформациясына және тағы басқа белгілерге мән бере отырып қарап тексеру;
- іш қуысына беткей және терең пальпация жүргізу және анықталған өзгерістің диагностикалық мәнін бағалау;
- іш қуысы бұлышқеттері резистенттілігінің және пальпация кезіндегі өзгерістерді дүрыс бағалау;
- жергілікті іш симптомдарын анықтау: Щеткин-Блюберг, Образцов, Бартамье-Михельсон, Кохер, Воскресенский және т.б
- науқасты зерттеудің (зертханалық және инструментальды) жоспарын құру және оны негіздеу;
- зерттеудің параклиникалық әдістері нәтижелерін интерпритациялау және бағалау;
- зертханалық талдаулардың нәтижелерін интерпритациялау;
- аурудың дифференциалдық диагностикасын жүргізу;

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11 4 беті 36беттін

- алдын-ала диагнозды негіздеу және құрастыру;
- клиникалық (нозологиялық) диагнозды негіздеу және құрастыру;
- ем шара жоспарын құру және оны негіздеу;
- санитарлы-ағартушылық және алдын алу шараларына белсенді қатысу;
- тексеру нәтижесін мәлімдеу және сабак хаттамасын тұзу.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- ЖА анықтамасы;
- Балаларда ЖА дамуының патогенезі;
- Балалардағы ЖА дамуының негізгі себептері;
- Әр түрлі жастағы балалардағы жедел аппендициттің клиникалық белгілерінің ерекшеліктері;
- Жедел аппендициттің дифференциалды диагнозын қандай аурулармен жүргізу керек?
- Балалардағы жедел аппендицит кезінде қандай зертханалық-аспаптық диагностика жүргізіледі?
- Жедел аппендициттің клиникалық хаттамаларына сәйкес жүргізу және емдеу алгоритмінің әдістерін атаңыз.
- Перитонит анықтамасы;
- Балалардағы перитониттің дамуының негізгі себептері;
- Балаларда перитонит дамуының патогенезі;
- Балалардағы перитониттің клиникалық белгілерінің ерекшеліктері;
- Перитониттің дифференциалды диагностикасы қандай аурулармен жүргізілуі керек?
- Балаларда перитонит кезінде қандай зертханалық-аспаптық диагностика жүргізіледі?
- Клиникалық хаттамаларға сәйкес перитонитті жүргізу және емдеу алгоритмінің әдістерін атаңыз.

5. Оқыту және оқыту әдістері: Сабак тақырыбын талқылау, жағдайлық есептерді шешу (Case-study әдісі).

6. Бағалау әдістері (тестілеу, жағдайлық есептерді шешу, ауру тарихын толтыру

және т.б.): Ауызша сауалнаманы бағалау. Тестілеу, оқыту және жағдайлық есептерді шешуді бағалау.

7. Әдебиеттер:

Негізгі:

- Балалар хирургиясы [Электронный ресурс] : окулық / ред. басқ. А. А. Дюсембаев. - Электрон. текстовые дан. (138Мб). - М. : "Литтерра", 2016. - 592 б.
- Жалпы хирургия [Электронный ресурс] : окулық / В. К. Гостищев ; қазақ тіл. ауд. Д. А. Смаилов. - Электрон. текстовые дан. (141Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 752 б.
- Тұрсынов Қ. Балалардың хирургиялық ірінді қабыну аурулары: окулық. – Алматы 2011
- Тұрсынов Қ. Нәрестелер хирургиясы: окулық. – Алматы 2011

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы «Балалар аурулары негізі» пәні бойынша тәжірибелік сабак методикалық ұснынысы	044-38/11 5 бетті 36беттін

Орыс тілінде:

Негізгі:

1. Детская хирургия [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Ф. Исаков, А. Ю. Разумовский. - Электрон. текстовые дан. (57,4Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.
2. Детская хирургия. Клинические разборы [Электронный ресурс] : руководство для врачей / под ред. А. В. Гераськина. - Электрон. текстовые дан. (522Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.
3. Детская хирургия / М. П. Разин и др. - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 688 с.
4. Детская хирургия : учебник / под ред. Ю. Ф. Исакова, А. Ю. Разумовского - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 1040 с.
5. Исаков Ю.Ф. Хирургические болезни детского возраста. В 2-х т. Т.1. - 632 с.; Т.2. -584 с. М.: Гэотар-медиа, 2010.

Қосымша:

1. Амбулаторная хирургия детского возраста / В. В. Леванович, Н. Г. Жила, И. А. Комиссаров - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2014. - 144 с.
2. Случай из практики разрыва эхинококковой кисты печени с гангренозным аппендицитом перитонитом у ребенка 10 лет [Текст] / Ш. М. Сейдинов, И. Ж. Турметов [и др.] // Вестник ІОКМА. - 2020. - № 2-3 (90). - С. 98-100.
3. Детская челюстно-лицевая хирургия. (Руководство).2018
4. Детская оперативная хирургия: практ. рук./ под ред. Тихомировой В.Д.. Спб.: Информ. Изд. Агентство «Лик», 2001
5. Немилова Т.К. Пороки развития пищеварительного тракта у новорожденных СПб 2002

Электронды ресурстар:

1. Балалар хирургиясы [Электронный ресурс]: оқулық / ред. басқ. А. А. Дюсембаев. - Электрон. текстовые дан. (138Мб). - М.: "Литтерра", 2016. - 592 б. с.
2. Консультант врача. Детская хирургия. Версия 1. 1 [Электронный ресурс]: руководство. - Электрон. текстовые дан. (553 Мб). - М: ГЭОТАР - Медиа, 2009. - эл. опт. диск (CD- ROM).
3. Электронды кітапхана <http://lib.ukma.kz>
4. Электронды каталог
- ішкі пайдаланушылар үшін <http://10.10.202.52>
- сыртқы пайдаланушылар үшін <http://89.218.155.74>
5. Республикалық жоғары оқу орындары аралық электронды кітапхана <http://rmebrk.kz/>
6. «Студент кеңесшісі» Медициналық ЖОО электронды кітапханасы <http://www.studmedlib.ru>
7. «Параграф» акпараттық жүйе «Медицина» бөлімі <https://online.zakon.kz/Medicine>

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11 6 беті 36беттін

8. Ғылыми электрондық кітапхана <https://elibrary.ru/>

9. «Web of science» (Thomson Reuters) <http://apps.webofknowledge.com>

10. PubMed <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>

8.Бақылау:Тест

1. Жедел аппендицит ... жіңі кездеседі.

А. орта мектеп жасындағы балаларда

В.3 жастағы балаларда

С. төмен мектеп жасындағы балаларда

Д.1 жасқа дейінгі балаларда

Е. жаңа туған нәрестелерде

2. Ерте жастағы балаларда жедел аппендициті болғанда ұйықтатып ... табамыз.

А. қолды итеріп тастау белгісін

В. Ситковский белгісін

С. Ровзинга белгісін

Д. пульспен дене қызының әр түрлі болуын

Е. тік ішектің алдынғы қабырғасының салбырау белгісін

3. Мектеп жасына дейінгі қыз балаларда жедел аппендицитті ... ажырату керек.

А. тік ішектің полипінен

В. пневмониядан

С. менструация алдындағы ауырсынудан

Д. пилоростеноздан

Е. пилороспазмнан

4.3 жасқа дейінгі балаларда жедел аппендицитті анықтау үшін ... әдісі колданылмайды.

А. ректальды тексеру

В. лейкоцитозды анықтау

С. ректороманоскопия

Д. термометрия

Е. ішті үйқы кезінде пальпация жасау

5. Жедел аппендициті бар балада іштегі ауырсыну ... түрде болады.

А. үстамалы

В. айналмалы

С. колика

Д. иррадиациялы

Е. тұракты

6. Жедел аппендициті бар баланың құсығында ... болады.

А. асқазандағы тамақ

В. жасыл түсті зат

С. өт

Д. нәжіс

Е. қан

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы «Балалар аурулары негізі» пәні бойынша тәжірибелік сабак методикалық ұсынысы	044-38/11 7 беті 36беттің

7.Инфекциялық гепатитті жедел
аппендициттен ажыратуға арналған
диагностикалық шараға ... жатады.

- A.қанның жалпы анализі
- B.қанның биохимиялық анализі
- C.аускультация
- D.перкуссия
- E.термометрия
- 8.Жедел аппендицитті зәр-тас ауруынан
ажыратуға арналған диагностикалық
тәсілге ... жатқызамыз.
- A.іш қуысының жалпы шолу
рентгенографиясын
- B.цистоскопияны
- C.цистографияны
- D.эксcretорлы урографияны
- E.ректороманоскопияны

9.Асқазанның жарасын жедел
аппендициттен ажыратуға арналған
диагностикалық тәсілге ... жатқызамыз.

- A.фиброгастроскопияны
- B.қанның жалпы анализін
- C.асқазан сөлінің анализін
- D.компьютерлі томографияны
- E.іш қуысының жалпы шолу
рентгенографиясын
- 10.Ішек инфекциясын жедел
аппендициттен ажыратуға арналған
диагностикалық тәсілге ... жатқызамыз.
- A.копрологиялық зерттеу әдісін
- B.ректороманоскопияны
- C.зәрдің жалпы анализін
- D.термометрияны
- E.қанның биохимиялық зерттеу әдісін

Жауабы : . 1A,2A,3B,4C,5E,6A,7B,8A,9E,10A

№2

- 1. Тақырып:** Өңеш атрезиясы. Көкет жарығы. Гастрошизис. Омфалоцеле.
- 2.Мақсаты:** Өңеш атрезиясы, көкет жарығын, гастрошизис, омфалоцелені
диагностикалауды, клиникалық ағымын, дифференциалды диагностика жүргізу мен емдеу
алгоритмдерін менгеру.

3.Оқыту міндеттері:

Студент біліуі керек:

- балалардағы өңеш атрезиясы туралы жалпы түсінік.
- балалар өнеш атрезиясының себептері, жіктелуі.
- өңеш атрезиясының дифференциалды диагнозы.
- өңеш атрезиясындағы зертханалық және аспаптық диагностикасы.
- өңеш атрезиясының клиникалық хаттамаларына сәйкес емдеу және емдеу алгоритмі.

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11 8 беті 36беттін

- көкет жарығы себептері мен жіктелуі .
- көкет жарығы дифференциалды диагнозы.
- көкет жарығы клиникалық хаттамаларына сәйкес емдеу және емдеу алгоритмі.
- гастроизис пен омфалоцеле себептері мен жіктелуі
- гастроизис пен омфалоцеле дифференциалды диагнозы
- гастроизис пен омфалоцеле клиникалық хаттамаларына сәйкес емдеу және емдеу алгоритмі.

Студент істей алуы керек:

- жедел іш симптомдары бар науқас балаға сұрастыруды жүргізу, шағымдарын анықтау: ауырсыну, мәжбүрлі қалып, дене қызының көтерілуі және т.б.
- тері жамылғы түсіне, іш қуысы формасына, оның симметриялығына, тыныс алу актісіне қатысуына, іш қуысының деформациясына және тағы басқа белгілерге мән берे отырып қарап тексеру;
- іш қуысына беткей және терең пальпация жүргізу және анықталған өзгерістің диагностикалық мәнін бағалау;
- іш қуысы бұлышқеттері резистенттілігінің және пальпация кезіндегі өзгерістерді дұрыс бағалау;
- жергілікті іш симптомдарын анықтау: Щеткин-Блюмберг, Образцов, Бартамье-Михельсон , Кохер, Воскресенский және т.б
- науқасты зерттеудің (зертханалық және инструментальды) жоспарын құру және оны негіздеу;
- зерттеудің параклиническі әдістері нәтижелерін интерпритациялау және бағалау;
- зертханалық талдаулардың нәтижелерін интерпритациялау;
- аурудың дифференциалдық диагностикасын жүргізу;
- алдын-ала диагнозды негіздеу және құрастыру;
- клиникалық (нозологиялық) диагнозды негіздеу және құрастыру;
- ем шара жоспарын құру және оны негіздеу;
- санитарлы-ағартушылық және алдын алу шараларына белсенді қатысу;

тексеру нәтижесін мәлімдеу және сабак хаттамасын түзу.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- Балалардағы өңеш атрезиясы туралы жалпы түсінік.
- Өңеш атрезиясының себептері.
- Өңеш атрезиясының жіктелуі.
- Өңеш атрезиясының дифференциалды диагнозы?
- Өңеш атрезиясындағы зертханалық және аспаптық диагностика?
- Өңеш атрезиясының клиникалық хаттамаларына сәйкес емдеу және емдеу алгоритмі.
- Көкет жарығы себептері мен жіктелуі .

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11 9 беті 36беттін

- Көкет жарығы дифференциалды диагнозы?
- Көкет жарығы клиникалық хаттамаларына сәйкес емдеу және емдеу алгоритмі.
- Гастроизис пен Омфалоцеле себептері мен жіктелуі
- Гастроизис пен Омфалоцеле дифференциалды диагнозы?.
- Гастроизис пен Омфалоцеле клиникалық хаттамаларына сәйкес емдеу және емдеу алгоритмі.

5. Оқыту және оқыту әдістері:сабак тақырыбын талқылау, науқастарды курациялау.

6. Бағалау әдістері(тестілеу, жағдайлық есептерді шешу, ауру тарихын толтыру және т.б.): тестілеу, ауызша сұрастыру.

7.Әдебиеттер:

Қазақ тілінде:

Негізгі:

1. Балалар хирургиясы [Электронный ресурс] : окулық / ред. басқ. А. А. Дюсембаев. - Электрон. текстовые дан. (138Мб). - М. : "Литтерра", 2016. - 592 б.
2. Жалпы хирургия [Электронный ресурс] : окулық / В. К. Гостищев ; қазақ тіл. ауд. Д. А. Смаилов. - Электрон. текстовые дан. (141Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 752 б.
3. Тұрсынов Қ. Балалардың хирургиялық ірінді қабыну аурулары: окулық. – Алматы 2011
4. Тұрсынов Қ. Нәрестелер хирургиясы: окулық. – Алматы 2011

Орыс тілінде:

Негізгі:

- 1.Детская хирургия [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Ф. Исаков, А. Ю. Разумовский. - Электрон. текстовые дан. (57,4Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.
2. Детская хирургия. Клинические разборы [Электронный ресурс] : руководство для врачей / под ред. А. В. Гераськина. - Электрон. текстовые дан. (522Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.
3. Детская хирургия / М. П. Разин и др. - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 688 с.
4. Детская хирургия : учебник / под ред. Ю. Ф. Исакова, А. Ю. Разумовского - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 1040 с.
5. Исаков Ю.Ф. Хирургические болезни детского возраста. В 2-х т. Т.1. - 632 с.; Т.2. -584 с. М.: Гэотар-медиа, 2010.

Қосымша:

1. Амбулаторная хирургия детского возраста / В. В. Леванович, Н. Г. Жила, И. А. Комиссаров - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2014. - 144 с.
2. Случай из практики разрыва эхинококковой кисты печени с гангренозным аппендицитом перитонитом у ребенка 10 лет [Текст] / Ш. М. Сейдинов, И. Ж. Турметов [и др.] // Вестник ЮКМА. - 2020. - № 2-3 (90). - С. 98-100.
3. Детская челюстно-лицевая хирургия. (Руководство).2018
4. Детская оперативная хирургия: практ. рук./ под ред. Тихомировой В.Д.. Спб.: Информ. Изд. Агентство «Лик», 2001
5. Немилова Т.К. Пороки развития пищеварительного тракта у новорожденных СПб 2002

Электронды ресурстар:

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11

- «Балалар аурулары негізі» пәні бойынша тәжірибелік сабак методикалық ұснынысы
- 10 беті 36беттің
1. Балалар хирургиясы [Электронный ресурс]: окулық / ред. басқ. А. А. Дюсембаев. - Электрон. текстовые дан. (138Мб). - М.: "Литтерра", 2016. - 592 б. с.
  2. Консультант врача. Детская хирургия. Версия 1. 1 [Электронный ресурс]: руководство. - Электрон. текстовые дан. (553 Мб). - М: ГЭОТАР - Медиа, 2009. - эл. опт. диск (CD-ROM).
  3. Электронды кітапхана <http://lib.ukma.kz>
  4. Электронды каталог
    - ішкі пайдаланушылар үшін <http://10.10.202.52>
    - сыртқы пайдаланушылар үшін <http://89.218.155.74>
  5. Республикалық жоғары оқу орындары аралық электронды кітапхана <http://rmebrk.kz/>
  6. «Студент кеңесшісі» Медициналық ЖОО электронды кітапханасы <http://www.studmedlib.ru>
  7. «Параграф» ақпараттық жүйе «Медицина» бөлімі <https://online.zakon.kz/Medicine>
  8. Фылыми электрондық кітапхана <https://elibrary.ru/>
  9. «Web of science» (Thomson Reuters) <http://apps.webofknowledge.com>
  10. PubMed <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>

8.Бақылау:Тест

1.Өңеш атрезиясы бар жаңа туылған нәрестені балалар хирургиялық бөліміне тасымалдауға дейін бірінші кезекте қажет:

A.ауыз және жұтқыншақ ішіндегісін аспирациялау үшін зондты орнату

B.антибиотиктерді енгізу

C.викасол енгізу

D.оксигенотерапия жүргізу

E.кеуде қуысына УВЧ

2.Перзентханадан салмағы 2600 гр болатын жаңа туған сәби жедел түрде жеткізді. Бала өте мазасыз және аузынан көпіршікті бөлініс шығады, сонымен қатар цианоз ұстамалары да байқалады. Өңештің рентген суретінде өңештің жоғарғы сегменті түйық бітеді, әрі ақсазан мен ішектерде газдар анықталады. Сіздің болжам диагнозыңыз:

A.өңеш атрезиясы

B.12-елі ішек атрезиясы

C.ашы ішек атрезиясы

D.тік ішек атрезиясы

E.анус атрезиясы

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11

«Балалар аурулары негізі» пәні бойынша тәжірибелік сабак методикалық ұснынысы

11 беті 36беттің

3.2 күндік жана туған нәресте. Жағдайы ауыр. Мұрын-ерін үшбұрышының көгеруі, ентігу, өт аралас құсық. Қарағанда кеуде клеткасының асимметриясы, сол жақ кеуде клеткасының ісінуі. Тынысы әлсіреген ішек шулары естіледі, перкуторлы тынықталған. Иші түскен, ладья тәрізді. Сіздің болжам диагнозыңыз:

A. жалған көкеттік жарық

B. өкпе секвестрациясы

C. тұа болған кенірдек-өңештік жыланкөз

D. өңеш атрезиясы

E. шынайы көкеттік жарық

4. Өңеш атрезиясының ең жиі кездесетін түрі болып табылады:

A. жоғарғы соқыр соңы мен төменгі кенірдек-өңештік жыланкөз

B. төменгі соқыр соңы мен жоғарғы кенірдек-өңештік жыланкөз

C. жоғарғы және төменгі кенірдек-өңештік жыланкөздер

D. соқыр жоғарғы және төменгі ұштары

E. бау" түрі бойынша

5 Нәрестенің өңешінің атрезиясын диагностикалау үшін ... қолданылады.

A. Элефант сынамасын

B. құрсақ құсының УДЗ

C. ирригография

D. колоноскопия

E. кеуде клеткасының рентгенографиясын

№3

1. Тақырып: Тұа біткен және жүре пайда болған жіті ішек өтімсіздігі. Ишек инвагинациясы.

2. Мақсаты: Тұа біткен және жүре пайда болған жіті ішек өтімсіздігі . Ишек инвагинациясы кезінде балаларды диагностикалау және емдеу әдістерін менгеру.

3. Оқыту міндеттері:

Студент біліуі керек:

1) Ишектің инвагинациясы туралы жалпы түсінік.

2) Балалардағы ішек инвагинациясының жіктелуі.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы «Балалар аурулары негізі» пәні бойынша тәжірибелік сабак методикалық ұснынысы	044-38/11 12 беті 36беттің

- 3) Балалардағы ішек инвагинациясының этиологиясы және патогенезі.
- 4) Ішек инвагинациясының дифференциалды диагностикасы.
- 5) Ішек инвагинациясы бар балалардың клиникалық хаттамасына сәйкес емдеу принциптері.
- 6) Туа біткен және жүре пайда болған жіті ішек өтімсіздігі туралы жалпы түсінік.
- 7) Туа біткен және жүре пайда болған жіті ішек өтімсіздігі этиологиясы және патогенезі.
- 8) Туа біткен және жүре пайда болған жіті ішек өтімсіздігі клиникалық хаттамасына сәйкес емдеу принциптері.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- 1) Ішектің инвагинациясы дегеніміз не?
- 2) Балалардағы ішек инвагинациясының қандай жіктелуі бар.
- 3) Балалардағы ішектің инвагинациясы кезінде даму себептері мен патогенезі қандай?
- 4) Ішек инвагинациясының дифференциалды диагностикасы.
- 5) Ішектің инвагинациясын дифференциалды диагностикалау қандай аурулармен жүргізулуі керек?
- 6) Туа біткен және жүре пайда болған жіті ішек өтімсіздігі туралы жалпы түсінік.
- 7) Туа біткен және жүре пайда болған жіті ішек өтімсіздігі этиологиясы және патогенезі.
- 8) Туа біткен және жүре пайда болған жіті ішек өтімсіздігі клиникалық хаттамасына сәйкес емдеу принциптері.

5. Оқыту және оқыту әдістері: сабак тақырыбын талқылау, TBL

6. Бағалау әдістері(тестілеу, жағдайлық есептерді шешу, ауру тарихын толтыру және т.б.): тестілеу.

7. Эдебиеттер:

Негізгі:

1. Балалар хирургиясы [Электронный ресурс] : окулық / ред. басқ. А. А. Дюсембаев. - Электрон. текстовые дан. (138Мб). - М. : "Литтерра", 2016. - 592 б.
2. Жалпы хирургия [Электронный ресурс] : окулық / В. К. Гостищев ; қазақ тіл. ауд. Д. А. Смаилов. - Электрон. текстовые дан. (141Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 752 б.
3. Тұрсынов Қ. Балалардың хирургиялық ірінді қабыну аурулары: окулық. – Алматы 2011
4. Тұрсынов Қ. Нәрестелер хирургиясы: окулық. – Алматы 2011

Орыс тілінде:

Негізгі:

1. Детская хирургия [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Ф. Исаков, А. Ю. Разумовский. - Электрон. текстовые дан. (57,4Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.
2. Детская хирургия. Клинические разборы [Электронный ресурс] : руководство для врачей / под ред. А. В. Гераскина. - Электрон. текстовые дан. (522Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.
3. Детская хирургия / М. П. Разин и др. - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 688 с.
4. Детская хирургия : учебник / под ред. Ю. Ф. Исакова, А. Ю. Разумовского - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 1040 с.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11
«Балалар аурулары негізі» пәні бойынша тәжірибелік сабак методикалық ұсынысы	13 беті 36беттің

5. Исаков Ю.Ф. Хирургические болезни детского возраста. В 2-х т. Т.1. - 632 с.; Т.2. - 584 с. М.: Гэотар-медиа, 2010.

Қосымша:

1. Амбулаторная хирургия детского возраста / В. В. Леванович, Н. Г. Жила, И. А. Комиссаров - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2014. - 144 с.
2. Случай из практики разрыва эхинококковой кисты печени с гангренозным аппендицитом перитонитом у ребенка 10 лет [Текст] / Ш. М. Сейдинов, И. Ж. Турметов [и др.] // Вестник ЮКМА. - 2020. - № 2-3 (90). - С. 98-100.
3. Детская челюстно-лицевая хирургия. (Руководство).2018
4. Детская оперативная хирургия: практ. рук./ под ред. Тихомировой В.Д.. Спб.: Информ. Изд. Агентство «Лик», 2001
5. Немилова Т.К. Пороки развития пищеварительного тракта у новорожденных СПб 2002

Электронды ресурстар:

1. Балалар хирургиясы [Электронный ресурс]: окулық / ред. баск. А. А. Дюсембаев. - Электрон. текстовые дан. (138Мб). - М.: "Литтерра", 2016. - 592 б. с.
2. Консультант врача. Детская хирургия. Версия 1. 1[Электронный ресурс]: руководство. - Электрон. текстовые дан. (553 Мб). - М: ГЭОТАР - Медиа, 2009. - эл. опт. диск (CD-ROM).
3. Электронды кітапхана <http://lib.ukma.kz>
4. Электронды каталог
  - ішкі пайдаланушылар үшін <http://10.10.202.52>
  - сыртқы пайдаланушылар үшін <http://89.218.155.74>
5. Республикалық жоғары оқу орындары аралық электронды кітапхана <http://rmebrk.kz/>
6. «Студент қеңесшісі» Медициналық ЖОО электронды кітапханасы <http://www.studmedlib.ru>
7. «Параграф» ақпараттық жүйе «Медицина» бөлімі <https://online.zakon.kz/Medicine>
8. Фылыми электрондық кітапхана <https://elibrary.ru/>
9. «Web of science» (Thomson Reuters) <http://apps.webofknowledge.com>
10. PubMed <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>

8. Бақылау: Сұрақтары

- 1) Ишектің инвагинациясы дегеніміз не?
- 2) Балалардағы ішек инвагинациясының қандай жіктелуі бар.
- 3) Балалардағы ішектің инвагинациясы кезінде даму себептері мен патогенезі қандай?
- 4)Ішек инвагинациясының дифференциалды диагностикасы.
- 5) Ишектің инвагинациясын дифференциалды диагностикалау қандай аурулармен жүргізілуі керек?

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы «Балалар аурулары негізі» пәні бойынша тәжірибелік сабак методикалық ұснынысы	044-38/11 14 беті 36беттің

№4

1. Тақырып: Тоқ ішектің даму ақаулары. Гиршпрунг ауруы. Анус және тік ішектің атрезиясы

2. Мақсаты: Тоқ ішектің даму ақаулары. Гиршпрунг ауруы. Анус және тік ішектің атрезиясы клиникалық хаттамалары бойынша этиопатогенезді, клиникалық белгілерді, диагноздың ерекшеліктерін, емдеу тактикасын зерттеу.

3. Оқыту міндеттері:

Студент біліуі керек:

1. Тоқ ішектің даму ақаулары анықтау және клиникалық хаттамаларына сәйкес емдеу және емдеу алгоритмі.
2. Гиршпрунг ауруының этиологиясы.
3. Гиршпрунг ауруының патогенезі және клиникалық белгілері.
4. Гиршпрунг ауруының дифференциалды диагностикасы.
5. Гиршпрунг ауруының зертханалық және аспаптық диагностикасы.
6. Гиршпрунг ауруы бар балалардың клиникалық хаттамаларына сәйкес емдеу және емдеу алгоритмі.
7. Тік ішектің атрезиясы, анықтамасы.
8. Тік ішек атрезиясының этиологиясы.
9. Тік ішек атрезиясындағы Патогенез және клиникалық белгілер.
10. Тік ішектің атрезиясындағы дифференциалды диагноз.
11. Тік ішек атрезиясы кезіндегі зертханалық-аспалтық диагностика.

Тік ішек

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- 1) Гиршпрунг ауруы дегеніміз не?
- 2) Гиршпрунг ауруының этиологиясын атаңыз.
- 3) Гиршпрунг ауруының патогенезі қандай?
- 4) Гиршпрунг ауруының клиникалық белгілері қандай?
- 5) Гиршпрунг ауруын дифференциалды диагностикалау қажет аурулардың тізімін жасаңыз?
- 6) Гиршпрунг ауруын диагностикалаудың зертханалық және аспаптық әдістері қандай?

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11

«Балалар аурулары негізі» пәні бойынша тәжірибелік сабак методикалық ұсынысы

15 беті 36беттің

- 7) Гиршпрунг ауруы бар балаға клиникалық хаттамаға сәйкес қандай ем тағайындау керек?
- 8) Тік ішек атрезиясының дамуының этиологиясы қандай?
- 9) Тік ішек атрезиясының клиникалық белгілері қандай?
- 10) Тік ішек атрезиясының дифференциалды диагнозы қандай ауруларда жасалады?
- 11) Тік ішек атрезиясы кезіндегі зертханалық-аспаптық диагностика.
- 12) Тік ішектің атрезиясы бар балаға қандай емдеу қажет?

5. Оқыту және оқыту әдістері: сабак тақырыбын талқылау, ТВЛ

6. Бағалау әдістері(тестілеу, жағдайлық есептерді шешу, ауру тарихын толтыру және т.б.): тестілеу, ауызша сұрастыру.

7. Эдебиеттер: негізгі және қосымша

Қазақ тілінде:

Негізгі:

1. Балалархирургиясы [Электронный ресурс] : оқулық / ред. басқ. А. А. Дюсембаев. - Электрон. текстовые дан. (138Мб). - М. : "Литтерра", 2016. - 592 б.
2. Жалпы хирургия [Электронный ресурс] : оқулық / В. К. Гостищев ; қазақ тіл. ауд. Д. А. Смаилов. - Электрон. текстовые дан. (141Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 752 б.
3. Тұрсынов Қ. Балалардың хирургиялық ірінді қабыну аурулары: оқулық. – Алматы 2011
4. Тұрсынов Қ. Нәрестелер хирургиясы: оқулық. – Алматы 2011

Орыс тілінде:

Негізгі:

1. Детская хирургия [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Ф. Исаков, А. Ю. Разумовский. - Электрон. текстовые дан. (57,4Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.
2. Детская хирургия. Клинические разборы [Электронный ресурс] : руководство для врачей / под ред. А. В. Гераськина. - Электрон. текстовые дан. (522Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.
3. Детская хирургия / М. П. Разин и др. - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 688 с.
4. Детская хирургия : учебник / под ред. Ю. Ф. Исакова, А. Ю. Разумовского - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 1040 с.
5. Исаков Ю.Ф. Хирургические болезни детского возраста. В 2-х т. Т.1. - 632 с.; Т.2. -584 с. М.: Гэотар-медиа, 2010.

Қосымша:

1. Амбулаторная хирургия детского возраста / В. В. Леванович, Н. Г. Жила, И. А. Комиссаров - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2014. - 144 с.
2. Случай из практики разрыва эхинококковой кисты печени с гангренозным аппендицитом перитонитом у ребенка 10 лет [Текст] / Ш. М. Сейдинов, И. Ж. Турметов [и др.] // Вестник ЮКМА. - 2020. - № 2-3 (90). - С. 98-100.
3. Детская челюстно-лицевая хирургия. (Руководство).2018
4. Детская оперативная хирургия: практ. рук./ под ред. Тихомировой В.Д.. Спб.: Информ. Изд. Агентство «Лик», 2001

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11
«Балалар аурулары негізі» пәні бойынша тәжірибелік сабак методикалық ұснынысы	16 беті 36беттің

5. Немилова Т.К. Пороки развития пищеварительного тракта у новорожденных СПб 2002
Электронды ресурстар:

1. Балалар хирургиясы [Электронный ресурс]: оқулық / ред. басқ. А. А. Дюсембаев. - Электрон. текстовые дан. (138Мб). - М.: "Литтерра", 2016. - 592 б. с.
2. Консультант врача. Детская хирургия. Версия 1. 1 [Электронный ресурс]: руководство. - Электрон. текстовые дан. (553 Мб). - М: ГЭОТАР - Медиа, 2009. - эл. опт. диск (CD-ROM).
3. Электронды кітапхана <http://lib.ukma.kz>
4. Электронды каталог
  - ішкі пайдаланушылар үшін <http://10.10.202.52>
  - сыртқы пайдаланушылар үшін <http://89.218.155.74>
5. Республикалық жоғары оқу орындары аралық электронды кітапхана <http://rmebrk.kz/>
6. «Студент кеңесшісі» Медициналық ЖОО электронды кітапханасы <http://www.studmedlib.ru>
7. «Параграф» ақпараттық жүйе «Медицина» бөлімі <https://online.zakon.kz/Medicine>
8. Фылыми электрондық кітапхана <https://elibrary.ru/>
9. «Web of science» (Thomson Reuters) <http://apps.webofknowledge.com>
10. PubMed <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>

8.Бақылау.:Ауызша сұрастыру сұрақтары:

- 1) Гиршпрунг ауруы дегеніміз не?
- 2) Гиршпрунг ауруының этиологиясын атаңыз.
- 3) Гиршпрунг ауруының патогенезі қандай?
- 4) Гиршпрунг ауруының клиникалық белгілері қандай?
- 5) Гиршпрунг ауруын дифференциалды диагностикалау қажет аурулардың тізімін жасаңыз.?
- 6) Гиршпрунг ауруын диагностикалаудың зертханалық және аспаптық әдістері қандай?
- 7) Гиршпрунг ауруы бар балаға клиникалық хаттамаға сәйкес қандай ем тағайындау ?

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы «Балалар аурулары негізі»пәні бойынша тәжірибелік сабак методикалық ұснынысы	044-38/11 17 беті 36беттің

№5

- 1. Тақырып:** Өкпенің даму ақаулары. Өкпе бактериалды деструкциясы.
- 2. Мақсаты:** Өкпенің даму ақаулары. Өкпенің бактериялық деструкциясын диагностикалау, клиникалық ағым, дифференциалды диагностикалау және емдеу алгоритмдерін зерттеу

3. Оқыту міндеттері:

Студент біліуі керек:

- 1) Өкпенің даму ақаулары клиникалық ағым, дифференциалды диагностикалау және емдеу алгоритмдерін зерттеу
- 2) Өкпенің бактериалды жойылуы, анықтамасы.
- 3) Өкпенің бактериалды жойылуымен Этиопатогенез.
- 4) Өкпенің бактериялық жойылуы бар балалардың клиникалық көрінісі және диагнозының ерекшеліктері.
- 5) Өкпенің бактериялық деструкциясы бар балалардың клиникалық хаттамалары бойынша дифференциалды диагностика және емдеу.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- 1) Өкпенің бактериялық жойылуы дегеніміз не, анықтама беріңіз.
- 2) Өкпенің бактериялық жойылуының себептері қандай?
- 3) Өкпенің бактериялық жойылуының патогенезі қандай?
- 4) Балалардағы өкпенің бактериялық жойылуының клиникалық көрінісі қандай?
- 5) Балалардағы өкпенің бактериялық жойылуымен қандай аурулармен дифференциалды диагноз қою керек?
- 6) Өкпенің бактериялық бұзылуы бар балалардағы клиникалық хаттамаларға сәйкес қандай емдеу әдісі бар?

5. Оқыту және оқыту әдістері: кіші топта жұмыс жасау, науқастарды курациялау.

6. Бағалау әдістері(тестілеу, жағдайлық есептерді шешу, ауру тарихын толтыру және т.б.): тестілеу, кіші топта жұмыс жасауды бағалау қағазы.

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11

«Балалар аурулары негізі» пәні бойынша тәжірибелік сабак методикалық ұсынысы

18 беті 36беттің

7. Эдебиеттер: негізгі және қосымша

Қазақ тілінде:

Негізгі:

1. Балалархирургиясы [Электронный ресурс] : оқулық / ред. басқ. А. А. Дюсембаев. - Электрон. текстовые дан. (138Мб). - М. : "Литтерра", 2016. - 592 б.
2. Жалпы хирургия [Электронный ресурс] : оқулық / В. К. Гостищев ; қазақ тіл. ауд. Д. А. Смаилов. - Электрон. текстовые дан. (141Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 752 б.
3. Тұрсынов Қ. Балалардың хирургиялық ірінді қабыну аурулары: оқулық. – Алматы 2011
4. Тұрсынов Қ. Нәрестелер хирургиясы: оқулық. – Алматы 2011

Орыс тілінде:

Негізгі:

1. Детская хирургия [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Ф. Исаков, А. Ю. Разумовский. - Электрон. текстовые дан. (57,4Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.
2. Детская хирургия. Клинические разборы [Электронный ресурс] : руководство для врачей / под ред. А. В. Гераськина. - Электрон. текстовые дан. (522Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.
3. Детская хирургия / М. П. Разин и др. - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 688 с.
4. Детская хирургия : учебник / под ред. Ю. Ф. Исакова, А. Ю. Разумовского - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 1040 с.
5. Исаков Ю.Ф. Хирургические болезни детского возраста. В 2-х т. Т.1. - 632 с.; Т.2. -584 с. М.: Гэотар-медиа, 2010.

Қосымша:

1. Амбулаторная хирургия детского возраста / В. В. Леванович, Н. Г. Жила, И. А. Комиссаров - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2014. - 144 с.
2. Случай из практики разрыва эхинококковой кисты печени с гангренозным аппендицитом перитонитом у ребенка 10 лет [Текст] / Ш. М. Сейдинов, И. Ж. Турметов [и др.] // Вестник ЮКМА. - 2020. - № 2-3 (90). - С. 98-100.
3. Детская челюстно-лицевая хирургия. (Руководство).2018
4. Детская оперативная хирургия: практ. рук./ под ред. Тихомировой В.Д.. Спб.: Информ. Изд. Агентство «Лик», 2001
5. Немилова Т.К. Пороки развития пищеварительного тракта у новорожденных СПб 2002

Электронды ресурстар:

1. Балалар хирургиясы [Электронный ресурс]: оқулық / ред. басқ. А. А. Дюсембаев. - Электрон. текстовые дан. (138Мб). - М.: "Литтерра", 2016. - 592 б. с.
2. Консультант врача. Детская хирургия. Версия 1. 1 [Электронный ресурс]: руководство. - Электрон. текстовые дан. (553 Мб). - М: ГЭОТАР - Медиа, 2009. - эл. опт. диск (CD-ROM).
3. Электронды қітапхана <http://lib.ukma.kz>
4. Электронды каталог
  - ішкі пайдаланушылар үшін <http://10.10.202.52>
  - сыртқы пайдаланушылар үшін <http://89.218.155.74>

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11

«Балалар аурулары негізі» пәні бойынша тәжірибелік сабак методикалық ұснынысы

19 беті 36беттің

5. Республикалық жоғары оқу орындары аралық электронды кітапхана <http://rmebrk.kz/>
6. «Студент кеңесшісі» Медициналық ЖОО электронды кітапханасы <http://www.studmedlib.ru>
7. «Параграф» ақпараттық жүйе «Медицина» бөлімі <https://online.zakon.kz/Medicine>
8. Ғылыми электрондық кітапхана <https://elibrary.ru/>
9. «Web of science» (Thomson Reuters) <http://apps.webofknowledge.com>
10. PubMed <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>

8. Бақылау: Кіші топтарда жұмыс жасауды бағалау қағазы:

1. Балалардағы өкпенің бактериялық жойылутының клиникалық көрінісі қандай?
2. Балалардағы өкпенің бактериялық жойылутымен қандай аурулармен дифференциалды диагноз қою керек?

№6

1. Тақырып: Кіндіктің туа біткен жыланкөзі. Меккель дивертикулі. Шап жарықтары. Крипторхизм. Варикоцеле. Гидроцеле.

2. Мақсаты: Кіндіктің туа біткен жыланкөзі. Меккель дивертикулі. Шап жарықтары. Крипторхизм. Варикоцеле. Гидроцеле диагностикалау, клиникалық ағым, дифференциалды диагностикалау және емдеу алгоритмдерін зерттеу.

3. Оқыту міндеттері:

Студент біліуі керек:

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1) Кіндіктің туа біткен жыланкөзі анықтау және клиникалық хаттамаларына сәйкес емдеу және емдеу алгоритмі.

1. Шап жарықтары этиологиясы.
2. Шап жарықтары патогенезі және клиникалық белгілері.
3. Шап жарықтары дифференциалды диагностикасы.
4. Шап жарықтары зертханалық және аспаптық диагностикасы.
5. Шап жарықтары балалардың клиникалық хаттамаларына сәйкес емдеу және емдеу алгоритмі.
6. Крипторхизм анықтамасы.
7. Крипторхизм этиологиясы.
8. Тік Крипторхизм Патогенез және клиникалық белгілер.
9. Крипторхизм дифференциалды диагноз.
10. Крипторхизм кезіндегі зертханалық-аспалтық диагностика.
11. Варикоцеле мен Гидроцеле анықтамасы.
12. Варикоцеле мен Гидроцеле патогенезі және клиникалық белгілері.

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11

«Балалар аурулары негізі» пәні бойынша тәжірибелік сабак методикалық ұснынысы

20 беті 36беттің

13. Вариоцеле мен Гидроцеле клиникалық хаттамаларына сәйкес емдеу және емдеу алгоритмі.
14. Меккель дивертикулі анықтау және клиникалық хаттамаларына сәйкес емдеу және емдеу алгоритмі .

4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- 1) Кіндіктің туа біткен жыланкөзі дегеніміз не?
- 2) Кіндіктің туа біткен жыланкөзі этиологиясын атаңыз.
- 3) Кіндіктің туа біткен жыланкөзі патогенезі қандай?
- 4) Шап жарықтары клиникалық белгілері қандай?
- 5) Шап жарықтары дифференциалды диагностикалау қажет аурулардың тізімін жасаңыз.?
- 6) Крипторхизм диагностикалаудың зертханалық және аспаптық әдістері қандай?
- 7) Крипторхизм бар балаға клиникалық хаттамаға сәйкес қандай ем тағайындау керек?
- 8) Вариоцеле мен Гидроцеле дамуының этиологиясы қандай?
- 9) Вариоцеле мен Гидроцеле клиникалық белгілері қандай?
- 10) Вариоцеле мен Гидроцеле дифференциалды диагнозы қандай ауруларда жасалады?
- 11) Вариоцеле мен Гидроцеле кезіндегі зертханалық-аспалтық диагностика.
- 12) Вариоцеле мен Гидроцеле бар балаға қандай емдеу қажет?
- 13) Меккель дивертикулі анықтау және клиникалық хаттамаларына сәйкес емдеу және емдеу алгоритмі қандай?

5. Оқыту және оқыту әдістері: сабак тақырыбын талқылау, СВЛ

6.Бағалау әдістері(тестілеу, жағдайлық есептерді шешу, ауру тарихын толтыру және т.б.):
тестілеу, ауызша сұрастыру.

7. Әдебиеттер: негізгі және қосымша

Қазақ тілінде:

Негізгі:

- 1.Балалар хирургиясы [Электронный ресурс] : оқулық / ред. басқ. А. А. Дюсембаев. - Электрон. текстовые дан. (138Мб). - М. : "Литтерра", 2016. - 592 б.
2. Жалпы хирургия [Электронный ресурс] : оқулық / В. К. Гостищев ; қазақ тіл. ауд. Д. А. Смаилов. - Электрон. текстовые дан. (141Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 752 б.
3. Тұрсынов Қ. Балалардың хирургиялық ірінді қабыну аурулары: оқулық. – Алматы 2011
4. Тұрсынов Қ. Нәрестелер хирургиясы: оқулық. – Алматы 2011

Орыс тілінде:

Негізгі:

- 1.Детская хирургия [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Ф. Исаков, А. Ю. Разумовский. - Электрон. текстовые дан. (57,4Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11 21 беті 36беттін

2. Детская хирургия. Клинические разборы [Электронный ресурс] : руководство для врачей / под ред. А. В. Гераськина. - Электрон. текстовые дан. (522Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.
3. Детская хирургия / М. П. Разин и др. - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 688 с.
4. Детская хирургия : учебник / под ред. Ю. Ф. Исакова, А. Ю. Разумовского - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 1040 с.
5. Исаков Ю.Ф. Хирургические болезни детского возраста. В 2-х т. Т.1. - 632 с.; Т.2. -584 с. М.: Гэотар-медиа, 2010.

Қосымша:

1. Амбулаторная хирургия детского возраста / В. В. Леванович, Н. Г. Жила, И. А. Комиссаров - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2014. - 144 с.
2. Случай из практики разрыва эхинококковой кисты печени с гангренозным аппендицитом перитонитом у ребенка 10 лет [Текст] / Ш. М. Сейдинов, И. Ж. Турметов [и др.] // Вестник ЮКМА. - 2020. - № 2-3 (90). - С. 98-100.
3. Детская челюстно-лицевая хирургия. (Руководство).2018
4. Детская оперативная хирургия: практ. рук./ под ред. Тихомировой В.Д.. Спб.: Информ. Изд. Агентство «Лик», 2001
5. Немилова Т.К. Пороки развития пищеварительного тракта у новорожденных СПб 2002

Электронды ресурстар:

1. Балалар хиургиясы [Электронный ресурс]: окулық / ред. баск. А. А. Дюсембаев. - Электрон. текстовые дан. (138Мб). - М.: "Литтерра", 2016. - 592 б. с.
2. Консультант врача. Детская хирургия. Версия 1. 1 [Электронный ресурс]: руководство. - Электрон. текстовые дан. (553 Мб). - М: ГЭОТАР - Медиа, 2009. - эл. опт. диск (CD-ROM).
3. Электронды кітапхана <http://lib.ukma.kz>
4. Электронды каталог
  - ішкі пайдаланушылар үшін <http://10.10.202.52>
  - сыртқы пайдаланушылар үшін <http://89.218.155.74>
5. Республикалық жоғары оқу орындары аралық электронды кітапхана <http://rmebrk.kz/>
6. «Студент кеңесшісі» Медициналық ЖОО электронды кітапханасы <http://www.studmedlib.ru>
7. «Параграф» ақпараттық жүйе «Медицина» бөлімі <https://online.zakon.kz/Medicine>
8. Фылыми электрондық кітапхана <https://elibrary.ru/>
9. «Web of science» (Thomson Reuters) <http://apps.webofknowledge.com>
10. PubMed <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>

8.Бақылау:

1.Ауызша сұрастыру:

1. Кіндіктің туа біткен жыланкөзі дегеніміз не?
2. Кіндіктің туа біткен жыланкөзі этиологиясын атаңыз.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11 22 беті 36беттін

3. Кіндіктің туа біткен жыланкөзі патогенезі қандай?
4. Шап жарықтары клиникалық белгілері қандай?
5. Шап жарықтары дифференциалды диагностикалау қажет аурулардың тізімін жасаңыз.?
6. Крипторхизм диагностикалаудың зертханалық және аспаптық әдістері қандай?
7. Крипторхизм бар балаға клиникалық хаттамаға сәйкес қандай ем тағайындау керек?
8. Варикоцеле мен Гидроцеле дамуының этиологиясы қандай?
9. Варикоцеле мен Гидроцеле клиникалық белгілері қандай?
10. Варикоцеле мен Гидроцеле дифференциалды диагнозы қандай ауруларда жасалады?
11. Варикоцеле мен Гидроцеле кезіндегі зертханалық-аспаптық диагностика.
12. Варикоцеле мен Гидроцеле бар балаға қандай емдеу қажет?
13. Меккель дивертикул анықтау және клиникалық хаттамаларына сәйкес емдеу және емдеу алгоритмі қандай?

№7

1. Тақырып: Зэр шығару жолдарының туа біткен ақаулары мен аурулары.

2. Мақсаты: балаларда зэр шығару жолдарының туа біткен ақаулары мен аурулары. этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, аурудың зертханалық-инструменталды диагностикасын үғыну. Берілген аурулар бойынша білімді және дағдыларды (сұрастыру, қарал тексеру, пальпация, перкуссия, аускультация, параклиникалық зерттеулердің мәліметтері) қалыптастыру және жетілдіру.

3. Оқыту міндеттері:

Студент біліуі керек:

- 1) Гидронефрозды анықтау.
- 2) Гидронефроз дамуының этиологиясы.
- 3) Гидронефроздың патогенезі.
- 4) Гидронефроздың клиникалық белгілері.
- 5) Гидронефроздың дифференциалды диагностикасы.
- 6) Гидронефрозы бар баланы тексеру жоспары.
- 7) Гидронефрозды емдеу принциптері.
- 8) Гидронефроз кезінде баланы диспансеризациялау.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- 1) Гидронефроз дегеніміз не?
- 2) Гидронефроздың дамуының этиологиясы қандай?

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11 23 беті 36беттін

- 3) Гидронефроздың патогенезі қандай?
- 4) Гидронефроздың клиникалық белгілері қандай?
- 5) Гидронефрозды дифференциалды диагностикалау қандай аурулармен жүргізілуі керек?
- 6) Гидронефрозы бар баланы тексерудің қандай жоспары бар?
- 7) Гидронефрозды емдеудің қандай принциптері бар?
- 8) Гидронефроз кезінде баланы диспансеризациялау.

5. Оқыту және оқыту әдістері: кіші топта жұмыс жасау, науқастарды курациялау.

6. Бағалау әдістері(тестілеу, жағдайлық есептерді шешу, ауру тарихын толтыру және т.б.): тестілеу, кіші топта жұмыс жасауды бағалау қағазы.

7. Әдебиеттер: негізгі және қосымша

Қазақ тілінде:

Негізгі:

1. Балалархирургиясы [Электронный ресурс] : окулық / ред. басқ. А. А. Дюсембаев. - Электрон. текстовые дан. (138Мб). - М. : "Литтерра", 2016. - 592 б.
2. Жалпы хирургия [Электронный ресурс] : окулық / В. К. Гостищев ; қазақ тіл. ауд. Д. А. Смаилов. - Электрон. текстовые дан. (141Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 752 б.
3. Тұрсынов Қ. Балалардың хирургиялық ірінді қабыну аурулары: окулық. – Алматы 2011
4. Тұрсынов Қ. Нәрестелер хирургиясы: окулық. – Алматы 2011

Орыс тілінде:

Негізгі:

1. Детская хирургия [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Ф. Исаков, А. Ю. Разумовский. - Электрон. текстовые дан. (57,4Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.
2. Детская хирургия. Клинические разборы [Электронный ресурс] : руководство для врачей / под ред. А. В. Гераськина. - Электрон. текстовые дан. (522Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.
3. Детская хирургия / М. П. Разин и др. - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 688 с.
4. Детская хирургия : учебник / под ред. Ю. Ф. Исакова, А. Ю. Разумовского - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 1040 с.
5. Исаков Ю.Ф. Хирургические болезни детского возраста. В 2-х т. Т.1. - 632 с.; Т.2. -584 с. М.: Гэотар-медиа, 2010.

Қосымша:

1. Амбулаторная хирургия детского возраста / В. В. Леванович, Н. Г. Жила, И. А. Комиссаров - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2014. - 144 с.
2. Случай из практики разрыва эхинококковой кисты печени с гангренозным аппендицитом перитонитом у ребенка 10 лет [Текст] / Ш. М. Сейдинов, И. Ж. Турметов [и др.] // Вестник ЮКМА. - 2020. - № 2-3 (90). - С. 98-100.
3. Детская челюстно-лицевая хирургия. (Руководство).2018
4. Детская оперативная хирургия: практ. рук./ под ред. Тихомировой В.Д.. Спб.: Информ. Изд. Агентство «Лик», 2001
5. Немилова Т.К. Пороки развития пищеварительного тракта у новорожденных СПб 2002

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11

«Балалар аурулары негізі» пәні бойынша тәжірибелік сабак методикалық ұснынысы

24 беті 36беттің

Электронды ресурстар:

1. Балалар хирургиясы [Электронный ресурс]: окулық / ред. баск. А. А. Дюсембаев. - Электрон. текстовые дан. (138Мб). - М.: "Литтерра", 2016. - 592 б. с.
2. Консультант врача. Детская хирургия. Версия 1. 1 [Электронный ресурс]: руководство. - Электрон. текстовые дан. (553 Мб). - М: ГЭОТАР - Медиа, 2009. - эл. опт. диск (CD-ROM).
3. Электронды кітапхана <http://lib.ukma.kz>
4. Электронды каталог
  - ішкі пайдаланушылар үшін <http://10.10.202.52>
  - сыртқы пайдаланушылар үшін <http://89.218.155.74>
5. Республикалық жоғары оқу орындары аралық электронды кітапхана <http://rmebrk.kz/>
6. «Студент кеңесшісі» Медициналық ЖОО электронды кітапханасы <http://www.studmedlib.ru>
7. «Параграф» ақпараттық жүйе «Медицина» бөлімі <https://online.zakon.kz/Medicine>
8. Фылыми электрондық кітапхана <https://elibrary.ru/>
9. «Web of science» (Thomson Reuters) <http://apps.webofknowledge.com>
10. PubMed <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>

8.Бақылау:Тесттер:

1.Гидронефроз кезінде зәр анализінде ... болмайды.

А.никтурия

В.пиурия

С.гипоизостенурия

Д.микрогематурия

Е.макрогематурия

2.Гидронефрозben ауыратын балаларды тексеру үшін ...қолданылмайды.

В.зәрағарды бужирлеу

А.ультрадыбыстық зерттеу

С.эскреторлы урография

Д.нефросцинтиграфия

Е.клинико-лабораторлы тексеру

3.Гидронефроз кезінде көбіне ... қолданылады.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы «Балалар аурулары негізі» пәні бойынша тәжірибелік сабак методикалық ұснынысы	044-38/11 25 беті 36беттің

С.зәрағар-тостағанша сегментіне пластика жасау

А.нефростомия

В.нефролитотомия

Д.пиелотомия

Е.уретеронефростомия

4Гидронефроз кезінде радикалды операция әдісі ... болып табылады.

Д.Хайнес-Андерсен-Кучер операциясы

А.Росса операциясы

В.Мартынов операциясы

С.Федоров операциясы

Е.Политано-Леатбеттер операциясы

5Гидронефроз кезіндегі ем - ... ем.

Е.оперативті

А.консервативті

В.фитотерапиялық

С.егер балада түа пайда болған гидронефроз болса ғана оперативті

Д.жүре пайда болған түрінде баланың жасы 15-тен асқанда ғана оперативті

1А,2В,3С,4Д,5Е.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11
«Балалар аурулары негізі» пәні бойынша тәжірибелік сабак методикалық ұснынысы	26 беті 36беттің

№8

1. Тақырып: Балалардағы порталдық гипертензия.

2. Мақсаты: Жоғары және төмен ішек қан кетуінің этиопатогенезін, клиникалық белгілерін, диагноз ерекшеліктерін, емдеу тактикасын зерттеу.

3. Оқыту міндеттері:

Студент біліуі керек:

- 1) Порталдық гипертензия, анықтамасы.
- 2) Балалардағы порталдық гипертензияның дамуының этиологиясы.
- 3) Балалардағы порталдық гипертензияның патогенезі.
- 4) Балалардағы порталдық гипертензияның клиникалық белгілері.
- 5) Балалардағы қан кету мен асқазан-ішек жолдарының жоғары және төмен формаларындағы клиникалық белгілердің ерекшеліктері.
- 6) Клиникалық хаттамаға сәйкес балалардың порталдық гипертензиясын жүргізу және емдеу тактикасы.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- 1) Порталдық гипертензия, анықтамасы.
- 2) Балалардағы порталдық гипертензияның дамуының этиологиясы қандай?
- 3) Балалардағы порталдық гипертензияның патогенезі қандай?
- 4) Балалардағы порталдық гипертензияның клиникалық белгілері қандай?
- 5) Балалардағы қан кету мен асқазан-ішек жолдарының жоғары және төмен формаларында клиникалық белгілердің ерекшеліктері қандай?
- 6) Клиникалық хаттамаға сәйкес баланың порталдық гипертензиясын жүргізу және емдеу тактикасы қандай.

5. Оқыту және оқыту әдістері: сабак тақырыбын талқылау, науқастарды курациялау.

6. Багалау әдістері(тестілеу, жағдайлық есептерді шешу, ауру тарихын толтыру және т.б.): тестілеу, ауызша сұрастыру.

7. Әдебиеттер: негізгі және қосымша

Қазақ тілінде:

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11 27 беті 36беттін

Негізгі:

1. Балалархирургиясы [Электронный ресурс] : оқулық / ред. басқ. А. А. Дюсембаев. - Электрон. текстовые дан. (138Мб). - М. : "Литтерра", 2016. - 592 б.
2. Жалпы хирургия [Электронный ресурс] : оқулық / В. К. Гостищев ; қазақ тіл. ауд. Д. А. Смаилов. - Электрон. текстовые дан. (141Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 752 б.
3. Тұрсынов Қ. Балалардың хирургиялық ірінді қабыну аурулары: оқулық. – Алматы 2011
4. Тұрсынов Қ. Нәрестелер хирургиясы: оқулық. – Алматы 2011

Орыс тілінде:

- Негізгі:** 1. Детская хирургия [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Ф. Исаков, А. Ю. Разумовский. - Электрон. текстовые дан. (57,4Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.
2. Детская хирургия. Клинические разборы [Электронный ресурс] : руководство для врачей / под ред. А. В. Гераськина. - Электрон. текстовые дан. (522Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.
  3. Детская хирургия / М. П. Разин и др. - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 688 с.
  4. Детская хирургия : учебник / под ред. Ю. Ф. Исакова, А. Ю. Разумовского - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 1040 с.
  5. Исаков Ю.Ф. Хирургические болезни детского возраста. В 2-х т. Т.1. - 632 с.; Т.2. -584 с. М.: Гэотар-медиа, 2010.

Косымша: 1. Амбулаторная хирургия детского возраста / В. В. Леванович, Н. Г. Жила, И. А. Комиссаров - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2014. - 144 с.

2. Случай из практики разрыва эхинококковой кисты печени с гангренозным аппендицитом перитонитом у ребенка 10 лет [Текст] / Ш. М. Сейдинов, И. Ж. Турметов [и др.] // Вестник ЮКМА. - 2020. - № 2-3 (90). - С. 98-100.

3. Детская челюстно-лицевая хирургия. (Руководство).2018

4. Детская оперативная хирургия: практ. рук./ под ред. Тихомировой В.Д.. Спб.: Информ. Изд. Агентство «Лик», 2001

5. Немилова Т.К. Пороки развития пищеварительного тракта у новорожденных СПб 2002

Электронды ресурстар:

1. Балалар хирургиясы [Электронный ресурс]: оқулық / ред. басқ. А. А. Дюсембаев. - Электрон. текстовые дан. (138Мб). - М.: "Литтерра", 2016. - 592 б. с.
2. Консультант врача. Детская хирургия. Версия 1. 1 [Электронный ресурс]: руководство. - Электрон. текстовые дан. (553 Мб). - М: ГЭОТАР - Медиа, 2009. - эл. опт. диск (CD-ROM).
3. Электронды қітапхана <http://lib.ukma.kz>
4. Электронды каталог
  - ішкі пайдаланушылар үшін <http://10.10.202.52>
  - сыртқы пайдаланушылар үшін <http://89.218.155.74>
5. Республикалық жоғары оқу орындары аралық электронды қітапхана <http://rmebrk.kz/>
6. «Студент кеңесшісі» Медициналық ЖОО электронды қітапханасы <http://www.studmedlib.ru>
7. «Параграф» ақпараттық жүйе «Медицина» бөлімі <https://online.zakon.kz/Medicine>

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11 28 беті 36беттін

8. Фылыми электрондық кітапхана <https://elibrary.ru/>

9. «Web of science» (Thomson Reuters) <http://apps.webofknowledge.com>

10. PubMed <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>

8.Бақылау:Ауызша сұрастыру сұрақтары:

1. Порталдық гипертензия, анықтамасы.
2. Балалардағы порталдық гипертензияның дамуының этиологиясы қандай?
3. Балалардағы порталдық гипертензияның патогенезі қандай?
4. Балалардағы порталдық гипертензияның клиникалық белгілері қандай?
5. Балалардағы қан кету мен асқазан-ішек жолдарының жоғары және төмен формаларында клиникалық белгілердің ерекшеліктері қандай?
6. Клиникалық хаттамаға сәйкес баланың порталдық гипертензиясын жүргізу және емдеу тактикасы қандай.

№9

Тақырыбы: Жұмсақ тіндердің ірінді қабыну аурулары. Нәресте флегмонысы. Омфалит. Мастит

2.Мақсаты: Жаңа туылған нәрестелердегі ірінді-қабыну ауруларының ерекшеліктерін, локализациясын, клиникалық белгілерін, асқынуларын зерттеу. Клиникалық хаттамалар бойынша диагностика, дифференциалды диагностика және емдеу.

3.Оқыту міндеттері:

Студент біліуі керек:

- 1) Балалардағы жұмсақ тіндердің ірінді қабыну ауруларының ерекшеліктері.
- 2) Балалардағы жұмсақ тіндердің ірінді қабыну ауруларының клиникалық белгілері.
- 3) Жұмсақ тіндердің ірінді қабыну ауруларының асқынулар.
- 4) Балалардағы жұмсақ тіндердің ірінді қабыну ауруларының диагностикасы және дифференциалды диагнозы.
- 5) Клиникалық хаттамаға сәйкес балалардағы флегмонысы емдеу.
- 6) Омфалит пен Маститтің клиникалық белгілері
- 7) Омфалит пен Маститтің диагностикасы және дифференциалды диагнозы.

4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- 1) Балалардағы жұмсақ тіндердің ірінді қабыну ауруларының ағымының ерекшеліктері қандай?
- 2) Балалардағы жұмсақ тіндердің ірінді қабыну ауруларының әдеттегі локализациясы қандай?
- 3) Балалардағы жұмсақ тіндердің ірінді қабыну ауруларының клиникалық белгілері қандай?
- 4) Жұмсақ тіндердің ірінді қабыну ауруларының қандай асқынулары бар?
- 5) Балалардағы жұмсақ тіндердің ірінді қабыну ауруларының диагнозы қандай?
- 6) Балалардағы жұмсақ тіндердің ірінді қабыну ауруларының дифференциалды диагнозы қандай?

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11 29 беті 36беттін

- 7) Клиникалық хаттамаға сәйкес балалардағы жұмсақ тіндердің ірінді қабыну ауруларының емі қандай?
- 8) Омфалит пен Маститтің клиникалық белгілері
- 9) Омфалит пен Маститтің диагностикасы және дифференциалды диагнозы.

5. Оқыту және оқыту әдістері: сабак тақырыбын талқылау, науқастарды курациялау.

6. Бағалау әдістері(тестілеу, жағдайлық есептерді шешу, ауру тарихын толтыру және т.б.): тестілеу, ауызша сұрастыру.

7. Әдебиеттер: негізгі және қосымша

Қазақ тілінде:

Негізгі:

1. Балалархирургиясы [Электронный ресурс] : оқулық / ред. басқ. А. А. Дюсембаев. - Электрон. текстовые дан. (138Мб). - М. : "Литтерра", 2016. - 592 б.
2. Жалпы хирургия [Электронный ресурс] : оқулық / В. К. Гостищев ; қазақ тіл. ауд. Д. А. Смаилов. - Электрон. текстовые дан. (141Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 752 б.
3. Тұрсынов Қ. Балалардың хирургиялық ірінді қабыну аурулары: оқулық. – Алматы 2011
4. Тұрсынов Қ. Нәрестелер хирургиясы: оқулық. – Алматы 2011

Орыс тілінде:

Негізгі:

1. Детская хирургия [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Ф. Исаков, А. Ю. Разумовский. - Электрон. текстовые дан. (57,4Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.
2. Детская хирургия. Клинические разборы [Электронный ресурс] : руководство для врачей / под ред. А. В. Гераськина. - Электрон. текстовые дан. (522Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.
3. Детская хирургия / М. П. Разин и др. - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 688 с.
4. Детская хирургия : учебник / под ред. Ю. Ф. Исакова, А. Ю. Разумовского - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 1040 с.
5. Исаков Ю.Ф. Хирургические болезни детского возраста. В 2-х т. Т.1. - 632 с.; Т.2. -584 с. М.: Гэотар-медиа, 2010.

Қосымша:

1. Амбулаторная хирургия детского возраста / В. В. Леванович, Н. Г. Жила, И. А. Комиссаров - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2014. - 144 с.
2. Случай из практики разрыва эхинококковой кисты печени с гангренозным аппендицитом перитонитом у ребенка 10 лет [Текст] / Ш. М. Сейдинов, И. Ж. Турметов [и др.] // Вестник ЮКМА. - 2020. - № 2-3 (90). - С. 98-100.
3. Детская челюстно-лицевая хирургия. (Руководство).2018
4. Детская оперативная хирургия: практ. рук./ под ред. Тихомировой В.Д.. Спб.: Информ. Изд. Агентство «Лик», 2001
5. Немилова Т.К. Пороки развития пищеварительного тракта у новорожденных СПб 2002

Электронды ресурстар:

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11
«Балалар аурулары негізі» пәні бойынша тәжірибелік сабак методикалық ұснынысы	30 беті 36беттің

1. Балалар хирургиясы [Электронный ресурс]: окулық / ред. баск. А. А. Дюсембаев. - Электрон. текстовые дан. (138Мб). - М.: "Литтерра", 2016. - 592 б. с.
2. Консультант врача. Детская хирургия. Версия 1. 1 [Электронный ресурс]: руководство. - Электрон. текстовые дан. (553 Мб). - М: ГЭОТАР - Медиа, 2009. - эл. опт. диск (CD-ROM).
3. Электронды кітапхана <http://lib.ukma.kz>
4. Электронды каталог
  - ішкі пайдаланушылар үшін <http://10.10.202.52>
  - сыртқы пайдаланушылар үшін <http://89.218.155.74>
5. Республикалық жоғары оқу орындары аралық электронды кітапхана <http://rmebrk.kz/>
6. «Студент кенесшісі» Медициналық ЖОО электронды кітапханасы <http://www.studmedlib.ru>
7. «Параграф» ақпараттық жүйе «Медицина» бөлімі <https://online.zakon.kz/Medicine>
8. Фылыми электрондық кітапхана <https://elibrary.ru/>
9. «Web of science» (Thomson Reuters) <http://apps.webofknowledge.com>
10. PubMed <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>

8.Бақылау: Ауызша сұрастыру сұрақтары:

1. Балалардағы жұмсақ тіндердің ірінді қабыну ауруларының ағымының ерекшеліктері қандай?
2. Балалардағы жұмсақ тіндердің ірінді қабыну ауруларының әдеттегі локализациясы қандай?
3. Балалардағы жұмсақ тіндердің ірінді қабыну ауруларының клиникалық белгілері қандай?
4. Жұмсақ тіндердің ірінді қабыну ауруларының қандай асқынулары бар?
5. Балалардағы жұмсақ тіндердің ірінді қабыну ауруларының диагнозы қандай?
6. Балалардағы жұмсақ тіндердің ірінді қабыну ауруларының дифференциалды диагнозы қандай?
7. Клиникалық хаттамаға сәйкес балалардағы жұмсақ тіндердің ірінді қабыну ауруларының емі қандай?
8. Омфалит пен Маститтің клиникалық белгілері
9. Омфалит пен Маститтің диагностикасы және дифференциалды диагнозы.

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11
«Балалар аурулары негізі» пәні бойынша тәжірибелік сабак методикалық ұснынысы	31 беті 36беттің

№10

1. Тақырып: Ұршықтың таң біткен шықпасы. Бұлшық еттік қисық мойын. Маймақтық. Майтабан.

2. Мақсаты: Жамбас буынының таң біткен патологиясындағы ультрадыбыстық және рентгенографияның рөлін зерттеу. Консервативті және хирургиялық емдеудің шарттары мен принциптері. Асқынулар, оналту шаралары. Диагностика, диф диагностика және клиникалық хаттамаларға сәйкес емдеу.

3. Оқыту міндеттері:

Студент біліуі керек:

- 1) Жамбастың таң біткен дислокациясы туралы жалпы түсінік.
- 2) Жамбас патологиясын диагностикалаудағы ультрадыбыстық және рентгенографияның рөлі.
- 3) Емдеудің консервативті және жедел әдісінің мерзімдері мен принциптері.
- 4) Асқынулар, таң біткен жамбас дислокациясымен қалына келтіру.
- 5) Таң біткен жамбас дислокациясын диагностикалау.
- 6) Рентгендиагностика сан сүйегінің тума шығуының.
- 7) Таң біткен жамбас дислокациясы кезіндегі дифференциалды диагноз.
- 8) Клиникалық хаттамаға сәйкес таң біткен жамбас дислокациясын емдеу.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- 1) Жамбас патологиясын диагностикалаудағы ультрадыбыстық және рентгенографияның рөлі.
- 2) Таң біткен жамбас дислокациясын емдеудің консервативті және жедел әдісінің мерзімдері мен принциптері қандай?
- 3) Таң біткен жамбас дислокациясымен қандай асқынулар бар?
- 4) Қандай реабилитация при врожденном вывихе бедра?
- 5) Таң біткен жамбас дислокациясын қалай диагностикалау керек?
- 6) Таң біткен жамбас дислокациясының рентгендік диагнозы қандай?

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11 32 беті 36беттің

7) Тірек-қымыл аппаратының қандай аурулары бар, тағ біткен жамбас дислокациясы үшін дифференциалды диагноз қою керек?

8) Клиникалық хаттамаға сәйкес тағ біткен жамбас дислокациясының емі қандай?

7. Әдебиеттер: негізгі және қосымша

Қазақ тілінде:

Негізгі:

1. Балалархирургиясы [Электронный ресурс] : оқулық / ред. басқ. А. А. Дюсембаев. - Электрон. текстовые дан. (138Мб). - М. : "Литтерра", 2016. - 592 б.
2. Жалпы хирургия [Электронный ресурс] : оқулық / В. К. Гостищев ; қазақ тіл. ауд. Д. А. Смаилов. - Электрон. текстовые дан. (141Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 752 б.
3. Тұрынов Қ. Балалардың хирургиялық ірінді қабыну аурулары: оқулық. – Алматы 2011
4. Тұрынов Қ. Нәрестелер хирургиясы: оқулық. – Алматы 2011

Орыс тілінде:

Негізгі:

1. Детская хирургия [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Ф. Исаков, А. Ю. Разумовский. - Электрон. текстовые дан. (57,4Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.
2. Детская хирургия. Клинические разборы [Электронный ресурс] : руководство для врачей / под ред. А. В. Гераськина. - Электрон. текстовые дан. (522Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.
3. Детская хирургия / М. П. Разин и др. - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 688 с.
4. Детская хирургия : учебник / под ред. Ю. Ф. Исакова, А. Ю. Разумовского - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 1040 с.
5. Исаков Ю.Ф. Хирургические болезни детского возраста. В 2-х т. Т.1. - 632 с.; Т.2. -584 с. М.: Гэотар-медиа, 2010.

Қосымша:

1. Амбулаторная хирургия детского возраста / В. В. Леванович, Н. Г. Жила, И. А. Комиссаров - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2014. - 144 с.
2. Случай из практики разрыва эхинококковой кисты печени с гангренозным аппендицитом перитонитом у ребенка 10 лет [Текст] / Ш. М. Сейдинов, И. Ж. Турметов [и др.] // Вестник ЮКМА. - 2020. - № 2-3 (90). - С. 98-100.
3. Детская челюстно-лицевая хирургия. (Руководство).2018
4. Детская оперативная хирургия: практ. рук./ под ред. Тихомировой В.Д.. Спб.: Информ. Изд. Агентство «Лик», 2001
5. Немилова Т.К. Пороки развития пищеварительного тракта у новорожденных СПб 2002

Электронды ресурстар:

1. Балалар хирургиясы [Электронный ресурс]: оқулық / ред. басқ. А. А. Дюсембаев. - Электрон. текстовые дан. (138Мб). - М.: "Литтерра", 2016. - 592 б. с.
2. Консультант врача. Детская хирургия. Версия 1. 1 [Электронный ресурс]: руководство. - Электрон. текстовые дан. (553 Мб). - М: ГЭОТАР - Медиа, 2009. - эл. опт. диск (CD-ROM).

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11 33 беті 36беттін

3. Электронды кітапхана <http://lib.ukma.kz>
4. Электронды каталог
  - ішкі пайдаланушылар үшін <http://10.10.202.52>
  - сыртқы пайдаланушылар үшін <http://89.218.155.74>
5. Республикалық жоғары оқу орындары аралық электронды кітапхана <http://rmebrk.kz/>
6. «Студент кеңесшісі» Медициналық ЖОО электронды кітапханасы <http://www.studmedlib.ru>
7. «Параграф» ақпараттық жүйе «Медицина» бөлімі <https://online.zakon.kz/Medicine>
8. Ғылыми электрондық кітапхана <https://elibrary.ru/>
9. «Web of science» (Thomson Reuters) <http://apps.webofknowledge.com>
10. PubMed <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>

8. Бақылау: Ауызша сұрастыру сұрақтары:

1. Жамбас патологиясын диагностикалаудағы ультрадыбыстық және рентгенографияның рөлі.
2. Туа біткен жамбас дислокациясын емдеудің консервативті және жедел әдісінің мерзімдері мен принциптері қандай?
3. Туа біткен жамбас дислокациясымен қандай асқынулар бар?
4. Қандай реабилитация при врожденном вывихе бедра?
5. Туа біткен жамбас дислокациясын қалай диагностикалау керек?
6. Туа біткен жамбас дислокациясының рентгендік диагнозы қандай?
7. Тірек-қымыл аппаратының қандай аурулары бар, туа біткен жамбас дислокациясы үшін дифференциалды диагноз кою керек?
8. Клиникалық хаттамаға сәйкес туа біткен жамбас дислокациясының емі қандай?

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11
«Балалар аурулары негізі» пәні бойынша тәжірибелік сабак методикалық ұснынысы	34 беті 36беттің

<p>ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY</p> <p>АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11
«Балалар аурулары негізі» пәні бойынша тәжірибелік сабак методикалық ұснынысы	35 беті 36беттің

<p>ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY</p> <p>АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
«Педиатрия 1 » кафедрасы	044-38/11
«Балалар аурулары негізі» пәні бойынша тәжірибелік сабак методикалық ұснынысы	36 беті 36беттің